

informátor

Jak vychová a vzděláváme

**Podpora pro osobní růst
a zkvalitnění života**

3

Co se událo

8

**Slezská diakonie
a její aktivity
v humanitární
oblasti**

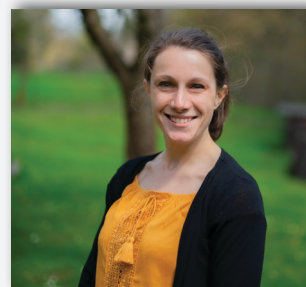

15

**Kulinářské
okénko**

16

**Pečujeme
o své
duševní
zdraví**

7

**EXIT Terapeutická komunita
Biblické zamyšlení**

9

**Podpora pro osobní
růst a zkvalitnění
života**

Editorial

Vážení čtenáři, milí spolupracovníci,

srdečně Vás vítám u druhého vydání oblíbeného čtvrtletníku Informátor. Příchod jara letos neznamenal pouze veselý zpěv ptáků a rozkvetlé tulipány. Přišlo něco nečekaného, něco, na co jsme se báli i pomyslet. Vůbec jsme si nedokázali představit, že budeme konfrontováni s válkou. Prvotní šok vystřídala snaha jednat a okamžitě se zapojit do pomoci jak lidem na Ukrajině, tak lidem, kteří svou zemi nedobrovolně opouštějí. Ve Slezské diakonii tedy děláme vše proto, abychom poskytli pomoc a podporu lidem zasaženým válkou. Snažíme se o to různými formami. Založili jsme veřejnou finanční sbírku, zapojili se do materiální a humanitární pomoci, část potravinové pomoci jsme spolu s dobrovolníky zavezli přímo na Ukrajinu a tam ji předali potřebným. Válečným uprchlíkům pomáháme s ubytováním, se zajištěním základních potřeb, se začleňováním do společnosti a v neposlední řadě i s hledáním práce. Pořádáme integrační setkávání s výukou češtiny. Každý týden společně s dobrovolníky organizujeme program pro maminky s dětmi z Ukrajiny. Několik dětí již začalo navštěvovat školy Slezské diakonie pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Chtěla bych touto cestou z celého srdce poděkovat všem, kteří se do pomoci zapojili. Letošní rok je pro Slezskou diakonii Rokem výchovy a vzdělávání a také druhé číslo Informátoru je věnováno tomuto tématu. Věděli jste, že Slezská diakonie má také své mateřské, základní a střední školy? Školy Slezské diakonie fungují v několika městech již více než 20 let a jsou určeny pro žáky se speci-

álními vzdělávacími potřebami. Ve školách, stejně jako v celé Slezské diakonii pracujeme na základě křesťanských hodnot. Naším žákům poskytujeme klidné, rodinné prostředí s individuálním přístupem. Při výuce aplikujeme moderní metody. Žáci mohou využívat návazných služeb Slezské diakonie, čímž jim je zajištěna komplexní péče. Díky této podpoře se mohou vzdělávat, rozvíjet, setkávat se svými vrstevníky a být součástí společnosti. Je krásné vidět jaké dělají pokroky a s jakou radostí chodí do školy.

S úctou,

Luzana Filipková
ředitelka Slezské diakonie

Co se událo?

Víkendový pobyt

Autor: Adéla Hovorková

Momentky ze skvělého víkendového, terapeutického pobytu organizovaného střediskem EUNIKA Karviná díky projektu MSK: Podporujeme hrdinství, které není vidět III. Poděkování patří úžasným a odhodlaným asistentům za veškerou pomoc a hlavně péči o děti našich uživatelů. Děkujeme také lektorům Mgr. Lence Gwóźdźové a Mgr. Jaromíře Staňkové za cenné rady a informace. Na závěr bychom chtěli poděkovat našim maminkám a otcům z rané péče, za projevenou důvěru nejen při tomto pobytu, ale také v průběhu let ve službě rané péče.

Ergonomická židle pro zdravé sezení

Autor: Veronika Židková

Do týmu střediska BENJAMÍN Krnov přibyl nový „fyzioterapeut“, který se postará o záda. Moc tímto děkujeme pracovníkům a hlavně panu řediteli společnosti PRO-WORK KRNOV s.r.o. Ing. Petru Havlenovi za tento dar. Velice si vážíme navázané spolupráce, ale také času, který jste nám věnovali prostřednictvím exkurze. Již na základě prvních zkušeností s darovanou židlí Therapia - THERAPIA ENERGY můžeme potvrdit, že dlouholeté zkušenosti při výrobě této ergonomické židle s mnoha jedinečnými patenty pro efektivní a zdravé sezení jsou užitečné v plné míře. Děkujeme, že pomáháte.

Představuje se RÚT Brno, sociální rehabilitace

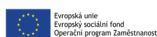
Autor: Barbora Jirku a Radana Melková

1. 1. 2022 jsme v Úseku Brno zahájili provoz služby RÚT Brno, sociální rehabilitace. Je to už 112. služba Slezské diakonie. RÚT Brno je zaměřena na podporu lidí s mentálním postižením k samostatnému životu. Je poskytována terénní formou v Brně a okolí a klientům je nabízena bezplatně. Po více než 8 měsících poskytování služby jsme v pravidelném kontaktu s 15 klienty, z nichž 6 již s námi uzavřelo smlouvu. Klienty nejčastěji podporujeme v oblasti bydlení (hledání bydlení, údržba domácnosti), rozvoji komunikačních dovedností a získávání běžných dovedností, jako je cestování

vání městskou hromadnou dopravou nebo nakupování. Cílovou skupinou jsou lidé od 12 do 65 let. Aktuálně je naší nejmladší klientkou dvanáctiletá Jasmínka a nejstaršímu Pavlovi je 62 let. Podporujeme nejen samotné klienty, ale také celé jejich rodiny, a jsme v úzkém kontaktu se všemi zdroji klienta (blízcí, opatrovníci i další sociální služby). Spolupracujeme s veřejnými opatrovníky, speciálními a praktickými školami, s organizacemi Rytmus, Práh, Kociánka, s kurátory pro mládež a také s naší osobní asistencí ELIADA. Máme radost, že je o novou službu mezi kli-

enty zájem, a těší nás také, že se nám daří dostávat RÚT do širšího povědomí odborníků z oblasti podpory lidí s mentálním postižením v našem regionu.

Projekt Společně v jedinečnosti vzdělává

Autor: Jana Jarošová

Dne 7. 4. 2022 proběhla ve Sborovém centru Hutník konference s názvem NEJSI V TOM SÁM věnovaná multidisciplinárnímu přístupu v péči o lidi s duševním onemocněním. Během nabí-

tého programu zazněly příspěvky různých odborníků z řad peer pracovníků, sociálních pracovníků, zdravotníků, psychoterapeutů a dalších pracovníků. Děkujeme všem za účast a přejeme mnoho příjemných okamžiků na cestě při zkvalitňování péče o duševní zdraví.

Rekonstrukce v Karviné

Autor: Iveta Kuczerová

Rekonstrukce byla realizována v rámci projektu „Rekonstrukce polyfunkčního komunitního centra V Aleji“ předloženého ke spolufinancování z Integrovaného regionálního operačního programu (CZ.06.2.56/0.0/0.0/17_088/0006779). Chtěla bych poděkovat těm, kteří přidali ruku k dílu a odvedli zde kus práce. Největší vděk patří našemu Pánu, tomu,

který vyslyšel naše modlitby a po celou dobu rekonstrukce nás ochraňoval. Velké poděkování patří všem pracovníkům „Polyfunkčního komunitního centra“, dobrovolníkům ze SCEAV Karviná, firmám, vedení Slezské diakonie a pracovníkům ústředí. Dále pak našim sponzorům a dárcům, kteří nám na tuto rekonstrukci poskytli finanční prostředky a to hlavně Moravskoslezskému kraji a IROPu.

Velký zájem o jarmark uživatelů EFFATHY Frýdek-Místek

Autor: Martin Kopáček

S jarem přišel čas na již tradiční Jarmark výrobků. Tato prodejní výstava se uskutečnila 31. 3. 2022 přímo v prostorách sociálně terapeutických dílen. Na jarmarku bylo k vidění více než 250 výrobků. Osvědčenou metodou v našich dílnách je quilling, tedy metoda, kdy se tvoří krásné výrobky pomocí papírových proužků. Dalšími metodami, kterými uživatelé v sociálně terapeutických dílnách pracují jsou pedik, macrame a nebo práce se dřevem. „Takovéto akce jsou důležitou součástí naší práce. Přibližují ji veřejnosti a uživatelům dělají radost, protože vidí, že o jejich výrobky je zájem a že jejich práce má smysl,“ vysvětluje přínos akce sociální pracovník Lukáš Kohnarský. O akci byl velký zájem, pracovníci proto na příští rok plánují rozšíření výstavy.

Setkání duchovních

Autor: Miriam Szókeová

V pondělí 11. 4. 2022 se konalo setkání duchovních, kteří dobrovolně dojíždějí do středisek Slezské diakonie. Účastníky pozdravil a duchovním zamyšlením k velikonočnímu-svatému týdnu oslovil pan biskup Slezské církve evangelické Tomáš Tyrlik, o aktuálním dění a plánovaných aktivitách v letošním roce ve Slezské diakonii informovala paní ředitelka Zuzana Filipková. Hosty setkání byly pracovnice z hospice Frýdek-Místek, které přiblížily službu hospice. Poté následovala velice spontánní a podnětná diskuze. Sdílení duchovních o jejich zkušenostech ze služby v posledním období bylo ukončeno modlitbou.

Velikonoční radosti

Autor: Daša Ptáková

Předvelikonoční úterý se den na Výdejně potravinové a materiální pomoci ve Frýdku – Místku nesl ve Velikonočním duchu. Naším nejmenším klientům jsme připravili sladké balíčky, které si s potěšením sami odnesli, nebo jim je převzali rodiče. O jejich úsměv na tváři

se postaraly taky děti ze školní družiny ZŠ Porubská 832 - Škola plná života a sportu. ZŠ Porubská má moc šikovné děti. Dárky s motivem Velikonoc byly krásné, potěšily a za to jim moc děkujeme.

SLEZSKÁ DIAKONIE

Krnov pro autismus

Autor: Veronika Židková

Dobrovolnické centrum Slezské diakonie v Krnově uspořádalo ve spolupráci s městem Krnovem celodenní setkání představitelů z oblasti školství, sociálních služeb, speciálně pedagogických center a dalších návazných organizací a programů, které při své práci podporují osoby s poruchou autistického spektra. Celodenní program byl otevřen pro veřejnost, studenty středních škol, opatrovníky a rodiče, kteří si mohli vyslechnout sérii zajímavých přednášek. Samozřejmě musíme poděkovat i dobrovolníkům, kteří pomáhali s organizací přímo na místě. Za uvolnění z výuky děkujeme Střední pedagogické a zdravotnické škole v Krnově.

Kromě poděkování všem, kteří se zúčastnili, musíme zmínit i pana Martina Astona, který tuto akci podpořil formou chlebičků a zákusků, a společnost Kofola, a. s., která zajistila pitný režim. Bez nich bychom nenabídli účastníkům takový komfort. Jsme rádi, že se díky těmto dárcům cítili dobře, a podali tak úžasný výkon při prezentaci své organizace.

Cena Ď doputovala do BETHELU Karviná

Autor: Jana Brzezínová

„Ď“ je odvozeno od obyčejného českého rčení „tak ti děkuji“. Jedno jediné písmeno je tak nejen názvem ceny, kterou Slezská diakonie získala, ale i současně vyjadřuje myšlenku poděkování za ochotu pomáhat, inspirovat, vnášet dobrou náladu či těšit, právě tam kde je to zapotřebí. Cena Ď putovala také k dobrovolníkům a vykonavatelům veřejné služby, kteří pomáhají ve službách pro osoby bez domova BETHEL Karviná. Středisko poskytuje praktickou pomoc jak v terénu, tak na noclehárně, nízkoprahovém denním centru, azylovém domě a sociální rehabilitaci ve městě Karviná. Tento rok to bude již 30 let. Děkujeme všem, kteří nás podporujete, pomáháte materiálně či finančně, přinášíte dobré slovo a povzbuzení, i vám patří velké „Ď“.

Inspirativní spolupráce

Autor: Lenka Waszutová

Spolupráce s Moravskoslezským paktem zaměstnanosti je aktivní a máme z toho velkou radost. Personální partnerky a naši kolegové ze služeb se pravidelně setkávají s pracovníci uvedeného paktu v on-line seminářích na základních školách. Cílem této spolupráce je informovat o práci a profesi pracovníků v sociálních službách a potažmo oslovit mladé lidi ke studiu a hledání uplatnění právě v oblasti sociálních služeb. Věříme, že se brzy uvidíme se studenty nejen on-line, ale přímo ve školách nebo službách Slezská diakonie.

Aktivně pro své zdraví

Autor: Veronika Židková

Vztah ke sportu můžeme mít každý jiný, ale pro správný vývoj, každou naši činnost i seberealizaci je pohyb nepostradatelný. A protože není pro každého z nás stejně dosažitelné realizovat různé sporty, snažíme se v denním stacionáři BENJAMÍN Krnov hledat možnosti, jak různé sportovní aktivity a disciplíny upravit i pro osoby s těžkým zdravotním postižením. Každá nová sportovní aktivita a pomůcka nám rozšíří možnosti, nabídne prostor pro aktivní i pasivní

cvičení, ale hlavně nám přináší radost. Radost z poznávání nového, radost ze svého výkonu, svých pokroků a radost ze společné hry nebo z uvolnění těla. Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové nás v letošním roce podpořil částkou, díky které si můžeme pořídit nový trenažér chůze, přístroj na parafinové obklady, masážní přístroj Cupping Therapy, trenažér plic a závaží na ruce k aktivnímu kondičnímu cvičení. Velmi si vážíme této podpory, díky které můžeme obohatit každodenní prožívání osob se zdravotním postižením.

Střednědobý seminář mezinárodních dobrovolníků očima dobrovolnice Zeynep

Autor: Zeynep Genç

Všechno to začalo e-mailovou pozvánkou našich koordinátorek, ve které nám zaslaly video Tater, kde se měl seminář uskutečnit. Už tehdy jsem se začala těšit, až Slovensko a tamní přírodu navštívím. Takže když nadešel čas, sbalila jsem si kufry a vydala se na cestu. Jako obvykle jsme na místě byli přivítáni usměvavými tvářemi našich koordinátorek. Protože nám po cestě opravdu vyhládlo, jsme všichni spěchali na oběd už pár okamžiků potom, co jsme si vybalili a právě tam jsme se poprvé seznámili s tradiční slovenskou kuchyní. Po obědě následoval večer, během kterého nás naše koordinátorky uvedly do semináře - chtěly znát naše očekávání, daly nám malý dáreček a vedly nás v různých hrách, zaměřených na týmovou spolupráci. Úterní den jsme věnovali hře jménem "Jumanji". Ta obsahovala různé evaluační otázky k naší dosavadní dobrovolné službě. Bylo pro mě povzbudivé slyšet od ostatních dobrovolníků, čím si prošli a procházejí. Navečer jsme se dívali na film o Tatranských nosičích (sherpech) a byla jsem naprosto uchvácená - jak něco takového může být skutečné? Středa pro nás byla ve znamení výletu. Přestože nám počasí moc nepřálo, pohledy na přírodu byly skvostné. Musím se ale přiznat, že jsem po cestě mnohokrát spadla, myslím, že by mě v počtu pádů nikdo nepřekonal! Celou cestu jsme doufali, že potkáme některého z nosičů, o kterých jsme

den předtím viděli film, a k našemu překvapení, jsme ho opravdu potkali! Vidět je naživo byl úplně jiný zážitek než jen ve filmu. Po návratu na ubytování a troše odpočinku za námi přijela folklorní skupina Bystrianka, která nám představila tradiční hudbu a tance Slovenska, které pro mě nebyly tak jednoduché, nicméně jsem si to moc užila. Ve čtvrtek jsme spolu s ostatními dobrovolníky sdíleli informace o našich projektech a volném čase, což pro nás bylo velmi nápomocné a inspirující. V pátek jsme už jen společně zhodnotili celý seminář a vydali se na cestu zpět. Byl to seminář, během kterého jsem zažila spoustu zábavy, ale zároveň se učila novým věcem. Moc rádi bychom poděkovali těm, kteří k tomu přispěli, zejména našim koordinátorkám.

Dobrovolnictví je příležitost

Autor: Veronika Židková

Každý máme osobní zkušenost, prožitek z toho, že jsme ve svém životě udělali něco dobrovolně, zadarmo, ve svém čase. Ať už je to pomoc sousedovi, výpomoc v obci nebo ve škole. Někteří se ale rozhodli stát se dlouhodobými a pravidelnými dobrovolníky, kteří docházejí do sociálních a zdravotních služeb, a kteří svým „bytím“ obohacují životy druhých lidí. Naštěstí se často setkáváme s tím, že každá dobrovolná pomoc se nám vrací, ať už v navázání a prohloubení vztahů s lidmi, v učení se novým věcem nebo v osobním prožitku, který v nás po těchto setkáních zůstává. S jakým prožitkem odcházela dobrovolnice Jaroslava po společné práci s mladým mužem se zdravotním postižením, který k práci využívá místo rukou své nohy? „Velmi se mi líbilo pracovat stejně. Vyzkoušela jsem si, jak podlaha studí, jak některé předměty mohou tlačit, jakou mají strukturu, tvrdost i teplotu. Současně mě těšilo, že jsem nohy používala zajímavou formou a uvědomila jsem si, že každý máme potenciál využít své nohy více. Můžeme s nimi psát, malovat, ale také pohladit druhého.“ Zkušenosti z dobrovolnické činnosti jsou obohacující pro všechny, kteří s dobrovolníky přijdou do kontaktu, ale hlavně

pro samotné dobrovolníky. Těší nás každá zpětná vazba, kterou od dobrovolníků získáváme. S vděčností poznáváme nové zájemce o dobrovolnickou činnost a společně hledáme pro ně nejvhodnější formu činnosti. Po dlouhých dvou letech, kdy jsme naráželi na různá omezení se nám opět otevírají dveře a my si uvědomujeme, jak významnou roli dobrovolníci mají, jak nám scházela jejich činnost, společné setkávání a vzájemné obohacení. „S dobrovolníky docházíme do Domovů pro seniory, do zařízení pro osoby se zdravotním postižením, do nemocnice i k dětem. Z dobrovolníků se stávají kamarádi, společníci ke hře, rozhovoru, k předčítání nebo pomocníci při doučování a zajímavých volnočasových aktivitách. Někteří dobrovolníci se zapojují i jednorázově do projektu mobilní Kavárny u Jarušky.“ Uvedla Hana Gebauerová z Dobrovolnického centra Slezské diakonie v Krnově. Díky podpoře donátorů, kterými jsou Moravskoslezský kraj, Ministerstvo zdravotnictví ČR, město Krnov, obce Osoblaha a Slezské Rudoltice máme opravdu nadějně vyhlídky na letošní rok.

e-mail: dobrovolnicikrnov@slezskadiakonie.cz
telefon: 604 228 199

Hmyzí domeček

Autor: Adéla Hovorková

Obdivujeme hmyzí domeček, který je zpracovaný s láskou, pečlivostí a po předchozím důkladném studiu, jaké náležitosti má hmyzí domeček mít, aby plnil správně svou funkci! Velká chvála patří panu Tomáši ze střediska EUNIKA Karviná, denní stacionář, který se rozhodl přispět svými činy k podpoře ochrany přírody.

Autor: Tomáš Dvořák

Exit terapeutická komunita existuje na poli poskytovatelů adiktologických služeb rezidenční péče teprve 4. rokem a v porovnání s ostatními terapeutickými komunitami je velmi mladou službou. Pro představu můžeme napsat například, že nejstarší terapeutická komunita Němčice aktuálně oslavila 30. let od založení a nejbližší terapeutická komunita Čeladná (Renarkon) tento rok v květnu oslaví krásných 25. let. EXIT TK je i díky pozdějšímu vzniku jednoznačně nejmladší komunitou, která vstoupila do odborné sekce Asociace nestátních organizací a naplnila tím jeden z předních cílů, které jsme jako služba měli na období 2021/2022. Asociace aktuálně prochází velkými změnami. Nově mění status a rozšiřuje záběr na všechny adiktologické služby, včetně zdravotnických. Tím se změní také název, neboť již nebude omezena pouze na nestátní služby, ale na všechny služby včetně velkých nemocničních zařízení.

Nově tím budeme spadat pod Asociaci poskytovatelů adiktologických služeb (APAS). Vzhledem k návratu Jindřicha Vobořila na pozici národního protidrogového koordinátora, což přinese obnovení plánů na definování samostatného zákona pro adiktologické služby a protidrogovou politiku, vnímáme kromě odborných a síťovacích benefitů, jako jednu z největších výhod možnost diskutovat a ovlivnit budoucí podobu služeb, které chceme sami poskytovat. Společně s EXIT TK je v odborných sekcích zapojena také služba STREETWORK GABRIEL Karviná, která poskytuje terénní Harm Reduction program pro aktivní uživatele drog. Do budoucna se do sekcí mohou zařadit další služby s cílovou skupinou věnující se primárně osobám závislým, jelikož členem Asociace je přímo celá organizace Slezská diakonie.

a rozšiřuje záběr na všechny adiktologické služby, včetně zdravotnických. Tím se změní také název, neboť již nebude omezena pouze na nestátní služby, ale na všechny služby včetně velkých nemocničních zařízení.

Se vstupem do Asociace se pojí také další (pro EXIT TK) významná událost, která symbolicky a prakticky uvedla členství organizace v Asociaci a tím je spolupořádání odborné sekce terapeutických komunit na půdě EXIT TK. Setkání téměř všech komunit z ČR v Komorní Lhotce proběhlo na konci března a soudě dle reakcí účastníků šlo o povedené setkání. Naše služba si velmi váží podpory celé organizace. Ta nám umožňuje poskytovat adiktologické služby cílové skupině ve věkovém rozsahu 14-26 let, která je považována za odborně nejnáročnější a přinášející spoustu výzev. Zároveň si ceníme podpory v podobě možnosti se angažovat na celorepublikové úrovni, propagovat tím činnost Slezské diakonie a ovlivňovat podobu služeb, které považujeme za kvalitní a užitečné.

Biblické zamyšlení

Výchova k zodpovědnosti

Autor: Eva Devečková

Milí čtenáři,

v posledních dvou letech jsme často slyšeli výzvu: „Buďte zodpovědní!“ Tato zodpovědnost vyžadovala určité sebezapření, možná i obět. To všechno proto, abychom předcházeli nemoci a byli zdraví. Ovšem nestačí jen zdravý stav jedince. Důležité je, žít ve zdravé společnosti. Těžké je poslouchat výzvy k zodpovědnosti, když společnost potírá, zesměšňuje autority a proklamuje nezodpovědný život. Základní buňkou společnosti byla vždy rodina. Tady se

má dítě od útlého věku vychovávat k zodpovědnosti před Bohem, před rodiči, učiteli, vychovateli, svými nadřízenými a před společností. Kořeny ke skutečným hodnotám jsou obsaženy v Božím Slově. Rodiny formované těmito hodnotami jsou založeny na vzájemné spolupráci, společných modlitbách a budování víry. Proč je někdy těžké motivovat lidi k zodpovědnosti? Odpověď snad najdeme, když se zamyslíme nad některými situacemi, které vyžadují hodně úsilí a motivace. Co motivuje rodiče, aby daroval ledvinu svému nemocnému dítěti pro záchranu života? Proč utratí maminky a tatín-

kové značnou sumu peněz, aby svým dětem zajistili co možná nejlepší vzdělání? Dělají snad rodiče tyto věci protože by cítili pocit viny, kdyby to neudělali? Samozřejmě že ne. Přestože rodiče mají určitý smysl odpovědnosti za optimální vývoj svých dětí, hlavní motivační silou je určitě láska. Milují své děti.

*„My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás“
1J 4,19.*

— Slezská diakonie a její aktivity v humanitární oblasti —

„Láska má nataženou ruku, protože chce stále dávat, chce odpouštět a žehnat, chce léčit a konat dobro, objímat, zvedat a chránit.“

Matka Ewa von Tiele – Wincler

Od začátku konfliktu na Ukrajině jsem intenzivně zapojena do pomoci lidem, kteří zůstali na Ukrajině, nebo jsou u nás v České republice. Pravidelně se účastním kaváren v Českém Těšíně, proto znám mnoho příběhů lidí, kterým pomáháme. Před Velikonocemi jsem hovořila s paní, jmenuje se Irina, přišla k nám z Charkova, ukazuje mi své nádherné malé děti, jak spí ve spacáku ve sklepě. Mají v očích strach, protože Charkov je odstřelovaný. Ve sklepě, kde přespávali, byly myši, potkani... takový normální sklep. Tam maminka s dětmi strávila několik týdnů, než utekli. Dnes jsou její děti u nás v bezpečí. Paní Irina vyjadřuje velkou vděčnost, že tady mohou žít.

Takových příběhů známe mnoho. S každým příběhem získávám lásku k těmto lidem a chuť jim pomáhat.

Autor: Zuzana Filipková

Slezská diakonie se aktivně věnuje integraci uprchlíků již od roku 2016. V období 2016-2018 intenzivně provozovala integrační aktivity pro uprchlíky z Iráku v oblasti jazykového vzdělávání, individuální podpory, podpory se začleněním do vzdělávacího systému, taky na trh práce a podobně. Od roku 2005 je zapojena do realizace humanitární pomoci na Ukrajinu a má bohaté zkušenosti s pomocí při zmírňování následků humanitárních katastrof na území České republiky, ať už spojených s povodněmi nebo ničivým tornádem loňského roku.

Slezská diakonie pomáhá ukrajinským uprchlíkům od začátku vypuknutí konfliktu. První fáze se soustředila na zabezpečení materiální pomoci, potřebné věci směřovaly a stále směřují na ukrajinské hranice, přímo do postižených částí Ukrajiny, ostravského asistenčního centra nebo potřebným rodinám. Naše pomoc je soustředěna na území Moravskoslezského kraje, integrační a adaptační aktivity jsou realizovány ve spolupráci s veřejnou správou daného města i regionu. Pomoc je takto individuální a cílená s ohledem na potřebnost a využití spolupráce ostatních poskytovatelů pomoci.

V Českém Těšíně byla realizována pravidelná komunitní integrační setkání pro široký územní rozsah (rámcem obcí Jablunkov – Frýdek-Místek), v rámci kterých se poskytovalo poradenství z oblasti pracovního trhu (přednášky, konzultace) a zajišťujeme individuální poradenství a podporu. To spočívá převážně v pomoci při sestavování životopisu, doprovodu na úřady a na pracovní pohovor, hledání vhodného pracovního místa, komunikace s úřady, školami a podobně. V rámci setkání jsou ve spolupráci s koordinátorem, individuálními dobrovolníky a studenty polského Gymnázia zajišťovány i zábavné aktivity pro děti. Na ústředí Slezské diakonie probíhá rovněž 5 jazykových kurzů českého jazyka pro děti i dospělé a zřídilo se zde také výdejní místo materiální pomoci potřebným.

Speciální škola Slezské diakonie zajišťovala výuku pro 3 ukrajinské děti se zdravotním postižením, včetně asistence (zaměstnání ukrajinské obyvateľky). Samotná Slezská diakonie zaměstnává několik osob a zajišťovala zprostředkování zaměstnání v chráněné dílně pro neslyšící ukrajinské občany, dále zaměstnání v montážních provozech, zahradnických provozech a další.

V Ostravě realizujeme intenzivní podporu mnoha ukrajinským rodinám, jedná se o poradenské aktivity, aktivizaci, doprovody, jazykové vzdělávání a další. Sociální pracovníci se rovněž podílí na poradenství pro Krajské asistenční centrum pomoci uprchlíkům v Ostravě. Ve spolupráci s Magistrátem města bylo v Karvině zahájeno intenzivní terénní sociální šetření pro ukrajinské rodiny, kterým je v bytech nabízeno odborné sociální poradenství a pomoc. Bydlení v těchto bytech poskytl Heimstaden CZ, za což jsme velice vděční a také děkujeme.

V okrese Frýdek-Místek Slezská diakonie poskytovala od zahájení konfliktu intenzivní podporu v ubytovacím zařízení Karmel ve Smilovicích pro 20 rodin pod vedením koordinátora, který dále zajišťoval výuku českého jazyka, program pro děti a integrační program pro dospělé. V Soběšovicích funguje koordinátor zabezpečující integrační aktivity, poradenství a doprovázení pro 7 rodin v ubytovacím objektu obce Soběšovice. Na Jablunkovsku od 1. května působí koordinátor zabezpečující integrační aktivity pro ukrajinské rodiny ve spolupráci s jablunkovskou základní školou.

Slezská diakonie nově nabízí pro ukrajinské občany psychologické poradenství. Ukrajinská psychologka Svitlana Svitavská se zaměřuje jak na individuální tak skupinové poradenství. Nabízí podporu na Těšínsku, Karvinsku i Ostravsku. Je možné probrat témata jakými jsou zvládání strachu, stresu, smutku, zvládání traumatických zkušeností a další dle individuálních potřeb.

Kontakt pro objednání: (+420) 704-675-713;
SEKRETARIAT.UA@SLEZSKADIAGONIE.CZ

Autor: Soňa Kantorová

SLEZSKÁ DIAKONIE

Magdalena Lacková

V obci Soběšovice se povedlo nalézt bezpečné zázemí pro lidi z Ukrajiny. Jak se zde daří začlenit uprchlíkům do života obce?

Soběšovice jsou malinká obec, nevím, zda se dá hovořit o začlenění do života přímo v obci, ale v širším okolí určitě ano. Uprchlíci navštěvují kurzy českého jazyka, kavárnu, kterou pro uprchlíky z Ukrajiny pořádá každý pátek Slezská diakonie. Pomalu se daří najít i pracovní uplatnění a od září budou děti školou povinné navštěvovat i základní školy. Potřeby lidí z Ukrajiny se v čase mění. Po jejich příjezdu do Soběšovic bylo potřeba poskytnout především zázemí pro odpočinek, hygienu a přípravu stravy. V jejich tvářích byla vidět značná únava po dlouhé a nelehké cestě. Následně bylo potřeba řešit přidělení víza, zdravotní pojištění a administrativu potřebnou proto, aby mohli na území ČR legálně pobývat. A právě o tyto záležitosti se pracovníci SD, ve spolupráci s vedením obce Soběšovice, postarali a dále poskytují potřebnou podporu, například při hledání práce.

Jak hodnotí uprchlíci, pomoc lidí z České republiky?

Jsou velmi vděční a pomoc neberou jako samozřejmost. Velmi děkují při každém setkání. Nejde jen o slova, sami se aktivně ptají, s čím mohou pomoci a nenechávají se „obsluhovat“. V době, kdy ještě nemají práci, chtějí pomáhat při běžném chodu domácnosti, ve které jsou ubytováni, na zahrádě, v obcích a podobně... Z pomoci Čechů jsou bez nadsázky dojatí a velmi si ochoťty a vstřícnosti našich občanů váží.

Jak Vy osobně vnímáte možnost zapojit se do pomoci?

Osobně to vnímám jako součást své práce a taky občanskou povinnost. Jednou třeba budu stát s batůžkem někde na hranici a prosit o azyl. Snad ne, ale člověk nikdy neví, co se může stát. Jeden den máte všechno a druhý den prosíte o teplou polévku a deku pro děti. Taková je doba. A protože jsme s Petrem Wiselkou podobně

nastavení, reagujeme v takových situacích stejně. Jestli to bylo tornádo, nebo Ukrajina, vždy jsme ve spojení a řešíme hned, jak a čím pomoci. Je to i jeho velká zásluha, že pro každý můj momentální nápad má pochopení a poskytne potřebnou podporu. Soběšovice jsou nadstavba. Ihned po invazi jsme začali zřizovat sbírková místa, svázet pomoc do skladů, oslovovat firmy a dárce a řešili jsme distribuci přímo na Ukrajinu a spoustu dalšího. Právě Petr a taky Standa Mrózek se nejvíce angažovali. Takže jde o týmovou práci.

Iryna Rajcová

Jak pomáháte, jaká je Vaše role?

Pomáhám na více místech, kde jsou ubytováni uprchlíci z Ukrajiny a má pomoc je zejména s překladem. Rovněž s kolegy pomáháme s registrací na KACPU, při vyřizování sociálních dávek na Úřadě práce, v bance při zřizování účtů, při návštěvách lékařů a podobně. Dokonce jsem i vyučovala češtinu ve skupince maminek, které byly ubytovány na středisku Karmel ve Smilovicích.

Mají lidé prchající před válkou potřebu sdílet své příběhy?

Zde záleží asi na povaze člověka, někteří vyprávějí, někteří ne. Některé rodiny zažily evakuaci doslova pod palbou a ten zážitek je pro ně traumatizující. Těžké bylo se také skrývat před ostřelováním ve sklepech budov, bez elektřiny a pitné vody. Tyto příběhy nejsou jednoduché avyprávět otomnenísnadné. Jsou i situace, kdy se lidé „omlouvají“, že tady museli přijet, že není to úmyslně, že nechtějí zatěžovat Českou republiku a tak dále. Mnozí říkají, že pokud to bude možné, tak se hned vrátí, zůstali tam jejich příbuzní, přátelé.

Chtějí tito lidé v ČR zůstat?

Ukrajinci chtějí hlavně, aby skončila válka a oni se mohli vrátit domů. Jenže do některých oblastí se vrátit tak rychle nepůjde. Návrat může být komplikovaný kvůli zničeným městům a vesnicím a do okupovaných oblastí se většina také vrátit nechce. Často nevědí, co

bude zítra. Když se ptáme na dlouhodobé plány, tak mívají slzy v očích, protože byli nuceni odejít do bezpečí, často kvůli svým dětem, avšak jejich srdce zůstalo doma. Několik málo lidí, se kterými jsem mluvila, uvažují o tom, že tady zůstanou, najdou si práci, ubytování a možná i nový domov.

Přináší Vám osobně zapojení se do pomoci nějaké benefity, pocity?

Jsem ráda, že můžu pomoci tím, co umím nejlépe, a to je znalost ruštiny a ukrajinštiny. Pro mne je potěšením vidět, když si lidé, často po náročné cestě, můžou psychicky odpočinout. Když ví, že je o ně postaráno, a že jsou hlavně v bezpečí. Potřebují čas zpracovat v sobě různé pocity a zážitky, najít tady půdu pod nohami. Jsem moc ráda, že mi Slezská diakonie umožnila se do pomoci zapojit. Ze začátku to bylo pro mne psychicky velmi náročné, potřebovala jsem čas to vše v sobě zpracovat a najít sílu začít pomáhat jiným. Při sledování zpráv a událostí je mi často do pláče, ale některé věci nemůžu ovlivnit.

Změnil se nějak Váš postoj k životu?

Myslím si, že situace s válkou na Ukrajině ukázala, jak je svět kolem nás nestabilní a, že se bohužel některé věci v historii opakují. Uvědomila jsem si, jak dokáže být informační válka manipulativní a nevybíravá, a proto je moc důležité hlídat si svůj příjem informací. Rovněž jsem si uvědomila, že věci, na kterých často lpíme, jsou v podstatě pomíjivé a nepodstatné. Osobně u mne došlo k přehodnocení životních priorit a jsem ráda, že mám své blízké kolem sebe, a že jsou v pořádku.

Hlavní téma

Podpora pro osobní růst a zkvalitnění života

Autor: Romana Bělová

Život před nás staví mnohé situace, které mohou být nové, ale také důvěrně známé - opakující se. Životní zkušenosti, ale také včasná a účinná odborná či neformální podpora a učení se mohou pomoci tyto situace nejen zvládat, ale také z nich čerpat pro osobní růst a zkvalitnění života.

V hlavním tématu tohoto čísla Informátoru přinášíme pohled na aktivity Slezské diakonie v oblasti primární prevence u dětí a mladých lidí ve školách, ale také náhled na vzdě-

lávací možnosti studentů se zdravotním znevýhodněním v rámci speciálních škol Slezské diakonie i v rámci přechodu mladých lidí se speciálními potřebami ze školy do dospěláckého života, který může být v různých ohledech náročnější než u studentů bez zdravotního znevýhodnění. Tyto aktivity pojí společná linka a tou je nacházení příležitostí pro podporu kvality života mladých lidí jako těch, kteří nesou nebo ponесou štafetu svých rozhodnutí a života v naší společnosti dále.

Cílem školy je spokojený žák, který je veden k rozvíjení svých schopností

Autor: Alena Skotnicová

Škola Slezské diakonie, jejímž zřizovatelem je Slezská církev evangelická a. v., byla založena v roce 2000 a od svého vzniku poskytuje vzdělávání žákům se speciálně vzdělávacími potřebami. To je uskutečňováno v mateřských, základních a středních školách na pobočkách v Českém Těšíně, Karvině, Bohumíně a Ostravě. Všechny budovy, ve kterých se školy nacházejí, jsou bezbariérové a mají dobrou dopravní dostupnost. Vybavení a uspořádání tříd pak odpovídá specifickým požadavkům žáků (strukturované prostředí, relaxační prostory včetně snoezelenu, rehabilitační a kompenzační pomůcky, výpočetní technika, interaktivní tabule, školní jídelna s výdejnou). Žáci mohou také následně využívat sociální služby Slezské diakonie.

Ve výuce je kladen důraz především na individuální přístup a vytváření vhodných podmínek, které usnadňují vzdělávání žákům s různým stupněm postižení, a to pro žáky s mentálním a tělesným postižením či diagnózou autismu. Výuka je zaměřena na ty znalosti a dovednosti, které budou uplatnitelné v životě. Cílem je v maximální možné míře zapojení žáků do společenského života podle jejich individuálních možností a schopností.

Mateřská, základní a střední škola Slezské diakonie vychází z křesťanských principů a hodnot. Ve třídách, které mají menší počet žáků, působí kromě vyučujících i asistenti pedagoga. Prostřednictvím zahraničních dobrovolníků, kteří ve spolupráci se Slezskou diakonií každoročně na školu přicházejí, se mohou žáci názorně a přirozenou cestou seznamovat s odlišnými zvyky a kulturou jiných národů. Svou praxi zde také často absolvují studenti vysokých a středních škol. Vzdělávání v mateřské škole probíhá prostřednictvím škol-

ního vzdělávacího programu „Barevné korálky“. Práce je zaměřena na individuální péči, rozvoj motoriky, grafomotoriky a logopedie. Žáci základní školy jsou vzděláváni podle Školního vzdělávacího programu „Škola pro život I. a II. díl“. Pracoviště základních škol mají k dispozici školní družinu. Vzdělávání na střední škole je realizováno prostřednictvím oboru Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá, který je ukončen praktickou a teoretickou závěrečnou zkouškou.

V rámci praktických činností žáci využívají sociálně terapeutické dílny. Tranzitní program, který je součástí Školního vzdělávacího programu pro SŠ, pak zajišťuje koordinované a komplexní pojetí podpory v době ukončování školní docházky u žáků se speciálně vzdělávacími potřebami ze školy do další etapy jejich života. Na všech stupních škol je pak výuka vhodně doplněna o hipoterapii, canisterapii, prvky muzikoterapie. Kromě městských projektů, které umožňují žákům například pobyty v solné jeskyni nebo v bazénu, je

škola v současné době zapojena do Obědů pro děti, Patrona dětí, Národního plánu obnovy, Šablon ZŠ III. Erasmus+ „Po-dej mi ruku“ je založen na výměně zkušeností se slovenskou Spojenou školou v Púchově. Lokalita škol umožňuje také navázání přeshraniční spolupráce s polskými organizacemi a školami. Takto byl realizován projekt „Integrace bez hranic – spolu dokážeme víc“, nebo spolupráce se školou v Jastrzębie. K pravidelným akcím školy patří slavnostní bohoslužby na začátku i konci školního roku, účast na Novoročních bohoslužbách, Radovánky, Vánoční besídky, Dny otevřených dve-

ří, Kavárna, Novoroční nebo Školní koncert, školní výlet. Žáci v rámci poboček v jednotlivých městech navštěvují knihovny, muzea, sportovní areály, divadelní představení, přírodovědnou stanici. Účastní se výtvarných soutěží, podílejí se na vánočních i velikonočních výstavách včetně pořádání hudebních a dramatických představení. Zapojují se do místních i celorepublikových akcí jako jsou například „Uklidíme Česko“ nebo sázení stromů. V rámci projektu „Komenský 2020“ se žáci se svými pedagogy starají o čistotu okolí školy, a také uspořádali veřejnou venkovní výstavu svých vlastních portrétů.

*„Míra vyučování se musí řídit tedy ne tím, kdo vyučuje, nýbrž tím, kdo se učí. Vlastní podstatou a hybnou pákou jest přizpůsobení učiva žákovu nadání“
(J. A. Komenský)*

Realizace tranzitního programu ve škole Slezské diakonie

Autor: Irena Čechová

Mateřská škola, základní škola a střední škola Slezské diakonie je zapojena do projektu realizovaného Ústavem speciálně pedagogických studií PdF UP v Olomouci pod názvem Systémová podpora kariérového vzdělávání a tranzitních programů žáků se SVP v ČR. Jedním z cílů projektu je zapojit tranzitní program do vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Naše škola je v rámci projektu zapojena do sítě Center tranzitní podpory, ve kterých je ověřován tranzitní program jako součást vzdělávacího programu žáků. Proces plánování přechodu není spojován a orientován pouze na oblast práce a zaměstnanosti, ale jedná se o cílenou práci související s tématem ukončováním školní docházky žáka se SVP a blízkým se odchodem z prostředí školy do další etapy jeho života.

Smyslem plánu přechodu není pouze řešení a zajištění individuálních praxí u běžných zaměstnavatelů, ale komplexní podpora žáků s vysokou mírou potřebné podpory, které jejich zdravotní postižení aktuálně limituje natolik, že se nemohou či nechtějí po ukončení školy dále seberealizovat na otevřeném či chráněném trhu práce. U nich je nutné plán přechodu více orientovat na řešení a zajištění jejich dalšího života po ukončení vzdělávání. U všech žáků je doporučeno, aby byly zjištěny všechny přechodové domény (vzdělávání, volný čas, život v komunitě, udržení psychické pohody, práce, návazné služby aj.). Cílem plánu přechodu je připravit realistický a splnitelný harmonogram činností a aktivit, který zvýší uplatnitelnost žáka na pracovním i ve společenském životě.

Cílovou skupinou jsou žáci se SVP. Jedná se o žáky se středně těžkým nebo lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, žáky s autismem a souběžným postižením více vadami – tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, vývojové poruchy učení nebo chování; žáci jsou vzdělávání dle §16 odst. 2 zákona 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. S těmito žáky by měl být proces plánování přechodu zahájen a řešen nejpozději na začátku předposledního roku školní docházky.

Vyučující žáka plánuje obsah i formy výuky s ohledem na cíle a principy tranzitního programu. Klade důraz na nácvik

dovedností, které žák prakticky využije v závislosti na konkrétním zaměření individuálního plánování (portfolia žáka) a při plánování učebního pokroku žáka úzce spolupracuje s dalšími vyučujícími a se všemi aktéry tranzitního programu konkrétního žáka. Tranzitním programem jsou ovlivněny i jednotlivé složky stávajícího školního vzdělávacího programu, zejména klíčové kompetence a výchovně-vzdělávací strategie vedoucí k jejich naplnění, výchovně-vzdělávací kompetence, vzdělávací oblasti (obory/okruhy, předměty průřezová témata). Škola Slezské diakonie pilotně zapojila do tranzitního programu ve školním roce 2021/22 čtyři žáky. S jednou žákyní prověřujeme úspěšnost na otevřeném trhu práce, další žákyně vykonává praxi v chráněné dílně, třetí je začleněná do sociálně-terapeutické dílny a jeden žák vykonává praxi v prostředí školy.

Prevenčí k lepšímu životu

Autor: Šárka Klusová, Gabriela Gajdzica

Když se ve Slezské diakonii zrodil nápad na založení terapeutické komunity pro mládež potýkající se s závislostí, vedoucí oblasti Frýdek-Místek, Třinec, Petr Wiselka přišel také s myšlenkou, že je důležité zapojit se zároveň do prevence rizikového chování. Díky tomu vzniklo v roce 2016 Středisko primární prevence, které se zaměřuje na práci se žáky na základních školách na Třinecku, Frýdecko-Místecku a Jablunkovsku.

Podstatou primární prevence na školách je předcházet vzniku rizikového chování ještě před tím, než se u dětí toto chování vyskytne. Rizikovým chováním je myšleno takové, které představuje sociální, zdravotní, výchovná a další rizika pro člověka i pro společnost. V nejužším pojetí lze do rizikového chování zařadit např. záškoláctví, šikanu a extrémní projevy agrese, závislostní chování a jim podobné. V praxi to znamená, že navážeme spolupráci se školou a poté komplexně pracujeme se všemi třídními kolektivy. Jednorázové programy nebo přednášky nejsou považovány za efektivní, proto v rámci jednoho školního roku navštívíme každou třídu alespoň dvakrát. Tato forma spolupráce nám umožňuje se žáky navázat osobnější vztah a pozitivně to ovlivňuje práci s třídním kolektivem – nepřicházíme do třídy jako cizí osoby, ale jako někdo, koho již žáci znají, koho si pamatují.

Naší prioritou je zaměřovat se na vztahy a pozitivní klima ve třídě, protože vnímáme, že kvalitní vztahy pomáhají při zvládání zátěžových situací a jsou tedy tou nejlepší prevencí vzniku rizikového chování. První program je proto vždy zaměřen na podporu vztahů a zmapování aktuálního klimatu třídy, zatímco druhý program je zaměřen na již konkrétní oblast rizikového chování. Naše programy vedeme interaktivně s využitím zážitkových aktivit, po kterých vždy následuje reflexe. Snažíme se žáky motivovat k otevřené diskuzi a sdílení názorů. Taky je podpořit v tom, aby sami hledali odpovědi na své otázky. V programech se primárně nezaměřujeme na nabytí nových informací, ale na formování zdravých postojů.

Jsmo velice vděční, že se nám podařilo vytvořit širokou nabídku kvalitních autorských programů, která pokrývá aktuální potřeby žáků všech věkových kategorií od 1. až po 9. třídu. Jsme přesvědčeni, že účinnost prevence je nejvyšší, když začne 2-3 roky před prvním kontaktem s návykovou látkou či rizikovým jevem, proto začínáme již v prvních třídách. Vzhledem k tomu, že spolupracujeme i s polskými základními školami v regionu, nabízíme všechny naše programy i v polském

jazyce. Možnost absolvovat programy ve svém mateřském jazyce přispívá k pocitu přirozenosti a bezpečí žáků ve třídě.

Témata, kterým se s žáky ve třídách věnujeme, jsou různá. Aktuální jsou programy týkající se hranic mezi škádlením a šikanováním, velmi žádané jsou i programy zaměřené na bezpečný pohyb v online světě a s ním spojené jevy typu sexting, kyberšikana, kybergrooming a jim podobné. Zájem je také o témata zaměřená na prevenci látkových závislostí – užívání nikotinu, alkoholu či jiných návykových látek. Se žáky na druhém stupni se věnujeme i poruchám příjmu potravy, kde se dotýkáme vnímání vlastní hodnoty, nebo problematice rasismu a xenofobie, kde poukazujeme na důležitost života bez předsudků a společně se zamýšlíme nad jedinečností každého člověka. Školu a třídní klima však netvoří pouze žáci, ale i učitelé, kteří se svým žákům věnují a vědí, jaké mají potřeby. Dlouhodobou vzájemnou spoluprací mezi námi lektory a učiteli vnímáme jako klíčovou, protože se vzájemně

doplňujeme. Působení nás lektorů je omezené pouze na čas, kdy osobně pracujeme se žáky ve třídě, je proto velmi důležité, aby učitelé na naši práci navázali a pomáhali žákům získané postoje dotvářet a dál rozvíjet. Učitelům proto poskytujeme důkladný záznam z každého realizovaného programu, jehož součástí jsou nejen naše postřehy a komentáře týkající se průběhu programu a projevů žáků, ale také i doporučení pro další práci se třídou. Úzká spolupráce s třídními pedagogy a školními metodiky prevence nám umožňuje průběžně mapovat měnící se potřeby žáků a učitelů v oblasti prevence a v období letních prázdnin se proto intenzivně věnujeme tvorbě nových a aktualizaci stávajících programů. V rámci podpory učitelů a metodiků prevence spolupracujících škol jsme letos díky dotaci města Třinec rozšířili naši odbornou knihovnu, která disponuje publikacemi z oblasti psychologie, pedagogiky, prevence a adiktologie, které chceme od září tohoto roku pedagogům nabídnout zdarma k vypůjčení.

Kontakt se žáky a třídními kolektivy, s jejich aktuálními potřebami, radostmi i trápeními před nás neustále staví nové výzvy. Přestože je tato práce psychicky náročná, je pro nás velkou odměnou, když vidíme, že třídy, do kterých se vracíme, jsou místem, kde žáci rostou, proměňují se a formují své postoje. Věříme, že prevence je lepší než léčba, a proto chceme prevencí přispívat k lepšímu životu jednotlivců i celých třídních kolektivů.

Rozvoj tranzitního programu ve Slezské diakonii

Autor: Vladimíra Gavlasová

Od roku 2021 probíhá s podporou Moravskoslezského kraje projekt „Rozvoj tranzitního programu ve Slezské diakonii.“ Cílem tranzitního programu je podpora studentů a mladých lidí se zdravotním postižením při přechodu ze školy do dospělého života. V rámci projektu je potřebná spolupráce mezi studentem, školou, konzultantem projektu a firmou, kde probíhá pracovní praxe. Konzultant tranzitního programu mapuje zájmy, přání a silné stránky studenta a pomáhá rozvíjet jeho sociální dovednosti. Například spolu nacvičují rozhovor se zaměstnavatelem. Podle preferencí a možností studenta hledá konzultant vhodnou pracovní praxi, doprovází ho a podporuje při jejím výkonu. Každý krok k osamostatnění a začlenění postiženého člověka do běžného života je velmi cenný, a součástí dospělého života je i práce. Pracovní zkušenost může mít různé podoby. Jedna studentka získala po úspěšné praxi v domově pro seniory placenou brigádu. Součástí projektu však bylo vyzkoušet pilotním způsobem i možnosti podpory pro studenty diakonických škol s těžším postižením. Další studentka tak nahlédla do pracovního života díky exkurzi v MŠ.

Míša – hudební setkání s dětmi

Míša je studentkou posledního ročníku střední školy Slezské diakonie a bydlí v DUHOVÉM DOMĚ Ostrava. Moc ráda si povídá s lidmi, krásně zpívá, má ráda děti, zvířata a procházky v přírodě. Na základě spolupráce s konzultantkou tranzitního programu se vykristalizoval Míšin zájem absolvovat praxi v mateřské školce. Oslovili jsme vhodné bezbariérové pracoviště v MŠ Varenská v Ostravě. Míša se na setkání s pomocí konzultantky svědomitě připravovala – tvořila a nacvičovala program pro děti – společnou hru na nástroje, zpěv lidových písní a koled. Pracovní exkurze v MŠ byla radostným a přínosným zážitkem. Seznámila se s dětmi a učitelkami, všem jmenovitě zazpívala píseň na uvítanou a poté už došlo na společnou muziku. Míša svým jistým hlasem vedla malý sbor, který ve třídě vznikl. Nastala zde mimořádně „lidská“ a přijímající atmosféra. Setkali se zde v čase adventních dětí, mladí i starší a všechny propojil program, který krásně připravila a vedla mladá žena na vozíku, nevidomá, s těžkým mentálním postižením.

Michaela – má cesta k samostatnosti

Michaela je mladá žena, která vloni ukončila praktickou školu Slezské diakonie. Od té doby nepracovala, nestudovala ani nevyužívala žádnou sociální službu. Zvykla si na příjemný život doma – bez pravidelného režimu a nutnosti ráno vstávat. Na podzim 2021 se Michaela zapojila do Tranzitního programu Slezské diakonie. Během konzultací si ujasnila své přání pracovat jako pomocná síla v kuchyni. Praxi absolvovala s podporou konzultanta tranzitního programu v Novém Domově v Karvině. Na své pozici se osvědčila a zaměstnavatel jí vyšel vstříc s žádostí o placenou brigádu. Nyní má brigádu jednou týdně, a to za asistence pracovnice Sociální rehabilitace Rút. V kuchyni domova pomáhá například krájet či čistit zeleninu. Dělá smysluplnou práci, povykládá si s kolegyněmi, na konci měsíce ji čeká zasloužená mzda a hlavně – vyrazí z bezpečí domova sama do světa. Jaký bude další krok Michaely k samostatnosti? Možná osvědčit se na pracovišti natolik, že nebude nutná přítomnost pracovního asistenta. Věříme, že i tuto výzvu dobře zvládne.

Na obsahu hlavního tématu se podíleli autoři:

*Alena
Skotnicová*

*Irena
Čechová*

*Šárka
Klusová*

*Gabriela
Gajdová*

*Vladimíra
Gavalová*

Služba EFFATHA Nový Jičín poskytuje sociální služby již od března roku 2010. Během této doby se podařilo minimálně 18 klientům posunout na trh práce, za což jsme velmi vděční. Ne vždy je to cesta jednoduchá, mnohdy tomu předchází intenzivní nácviky nejen v oblasti pracovních dovedností, ale také nácviky v oblasti sociálních dovedností. Například nácvik a upevňování společenského chování, umění udržovat vztahy, které jsou tolik důležité na pracovišti, ale také schopnost přijímat kritiku. Pro naše klienty se vždy snažíme připravit pestré aktivity, které jim pomůžou tyto dovednosti získat.

Jednou z těchto aktivit je i pečení a vaření. Řada našich klientů získala vzdělání v Praktické škole, mají výuční list z oboru pomocných kuchařských prací, a tak i my v dílnách navazujeme na jejich získané znalosti a dovednosti a snažíme se je udržovat, rozvíjet, aby pak případně mohli najít v oboru uplatnění i oni. V měsíci dubnu jsme se rozhodli pro pečení s medem, abychom využili med našich vlastních včelek, který se nám v minulém roce podařilo vytočit při našem prvním medobraní. Včelky chováme v Kuníně již dva roky. Zde máme nejen zahradnickou dílnu, kde si pěstujeme ovoce k pečení, ale právě také včelínek v zámeckém parku. Chovat včelky není rozhodně jednoduchá věc a v našem záměru spojeném se vznikem sociálního podniku občas vznikne nějaká nečekaná trhlina. Na podzim nám uhynuly všechny včelky, po dvou letech tak začínáme od začátku. Také zaměstnávat člověka se zdravotním handicapem znamená přizpůsobit se i jeho aktuálnímu zdravotnímu stavu a je potřeba být připraven pomoci, najít zástup, zvládnout případnou delší zdravotní indispozici. Stále však jsme plní

nadšení a již nyní se připravujeme na nové včelky. Zapojit se mohou všichni klienti z dílen. Čistíme úly i včelínek, připravujeme si potřebné pomůcky. A tak využíváme pro naši práci i pečení vše, co se nám daří v rámci dílen připravit. Rozhodli jsme se společně, že když pečení s medem, tak na Velikonoce to mohou být jediné jídáše, které pečeme každým rokem na slavnostní posezení pro všechny klienty. I letošního pečení proběhlo na Zelený čtvrtek, pro který jsou právě jídáše typickým pokrmem. Jídáše nesměly být kupované, ale doma pečené a podle zvyku se potíraly medem, aby tak chránily před hadím uštknutím a bodnutím včel nebo vos.

Podle slov klientů společné nácviky vaření a pečení je moc baví a vzájemně se tak obohacují o zkušenosti a různé vychytávky a zajímavé recepty, které pak klienti používají doma. Zároveň pečení vnímají jako krok k vlastnímu osamostatňování, přípravu na život ve vlastním či chráněném, nebo podporovaném bydlení. Klienti se dozvídají, jak se co vaří, peče, jak se zpracovávají suroviny, že si spoustu jídel můžeme jednoduše vyrobit doma, a ne vše kupovat v obchodech nebo objednávat.

Na výrobu potřebujeme 500 g polohrubé mouky, 100 g másla, 250 ml vlažného mléka, 1 kostku droždí, 2 sáčky vanilkového cukru, 2 lžice moučkového cukru a 2 žloutky.

Nejprve si připravíme kvásek z mléka, droždí a cukru a počkáme až nám vzejde.

Smícháme zbytek surovin, přidáme kvásek a poctivě zpracujeme vše v těsto, které necháme v teple 30 minut kynout. Z těsta pak tvarujeme uzly nebo šneky, skládáme na plech s pečícím papírem, potřeme rozšlehaným bílkem.

Pečeme na 200 stupňů přibližně 15 minut. Hned, když je vyndáme z trouby, potřeme je medem, smíchaným s rozpuštěným máslem a posypeme moučkovým cukrem.

Pečujme o své duševní zdraví

**Kampaň Slezské diakonie
s psycholožkou Mgr. Hanou
Wiselkovou.**

**Podcasty na témata
k podpoře duševního
zdraví najdete
na webových stránkách
Slezské diakonie.**

 Slezská diakonie

 www.slezkadiakonie.cz

558 764 333

Vydává: Slezská diakonie, Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín, tel.: 558 764 333, ustredi@slezkadiakonie.cz, IČO: 65468562, č.ú.: 23035791/0100.

Odpovědný redaktor: Mgr. Renáta Větrovcová, r.vetrovcova@slezkadiakonie.cz, grafická úprava: Pavel Pluhař, korektura: Matěj Rösner.

Titulní foto: Pavel Pluhař. Vychází 4x ročně, březen, červen, září, prosinec 2022. Vydání povoleno rozhodnutím MK ČR, E 12139. www.slezkadiakonie.cz